

KANTAR PUBLIC=

**Onderzoek naar de invloed van
emoties bij patiënten en de
naasten na de diagnose**

Manuel Kaal

27 maart 2017

H3746

**Zilveren
Kruis**
raad en daad

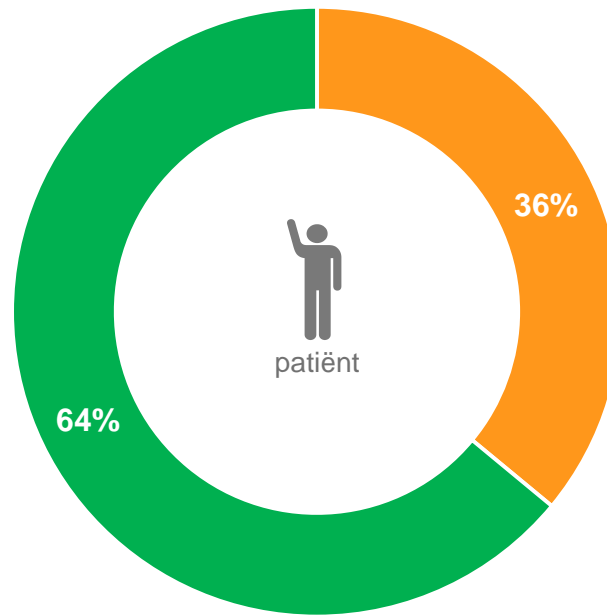
Samenvatting van de belangrijkste resultaten

- Meer dan een derde van de respondenten heeft in de afgelopen 12 maanden een diagnose gekregen die hen gevoelsmatig raakte.
- Eén op de vijf patiënten (20%) kreeg van de arts het advies om de diagnose met naasten te delen. Artsen geven vaker het advies dit te delen bij negatieve emoties (25%). 7% had graag van een arts dit advies willen krijgen, maar kreeg dit niet.
- Eén op de vier patiënten hield er geen rekening mee dat de diagnose een emotionele impact op de naasten zou kunnen hebben.
- Bijna de helft van de patiënten heeft zich niet voorbereid op het delen van de diagnose met naasten.
- Patiënten die zich wel voorbereiden hebben vooral informatie op internet opgezocht (33%), iemand meegenomen naar het gesprek (28%), of vooraf iets besproken met de arts (14%).
- Meer dan één op de tien patiënten vond het delen van de diagnose met anderen (heel) zwaar.
- Patiënten ervoeren zelf vooral opluchting en steun bij het delen van de diagnose met naasten. Patiënten menen vooral meelevendheid (38%), betrokkenheid (34%) en opluchting (21%) te hebben geconstateerd als reactie van de naasten bij het delen van de diagnose.
- Patiënten met een geneeslijke ziekte die levensbedreigend is ervoeren zelf vooral steun (48%) en bedroefdheid (23%) bij het delen van de diagnose met naasten.
- De omgeving nam vooral onzekerheid (30%), gespannenheid (30%) en bedroefdheid (26%) waar bij de patiënten, bij het delen van de diagnose
- Ongeveer één op de tien mensen uit de omgeving van een patiënt had anders willen reageren op de diagnose dan zij deden.
- Bijna een derde van de naasten had het gevoel de patiënt advies te moeten geven en bijna de helft van de respondenten had het gevoel steun te kunnen bieden aan de patiënt.

1

Perspectief van de patiënt

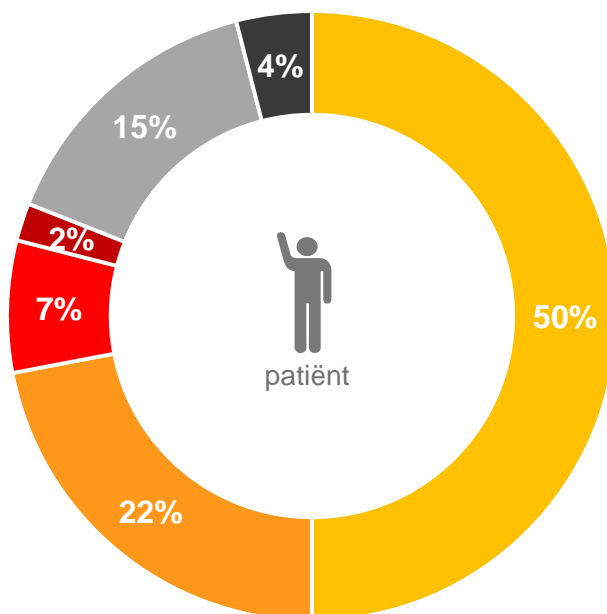
Meer dan een derde van de respondenten heeft in de afgelopen 12 maanden een diagnose gekregen die emotionele impact op hen had

Ja
Nee

Heeft u in de afgelopen 12 maanden bij een bezoek aan een arts een diagnose gekregen die u gevoelsmatig raakte? (n=3105)

De helft van de patiënten heeft een ziekte/aandoening die geneeslijk en niet levensbedreigend is

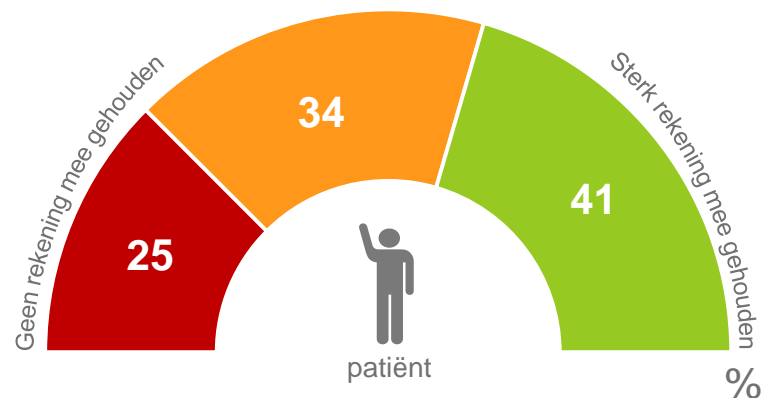

- Mijn ziekte/aandoening is geneeslijk en niet levensbedreigend
- Mijn ziekte/aandoening is ongeneeslijk, maar niet levensbedreigend
- Mijn ziekte/aandoening is geneeslijk en levensbedreigend
- Mijn ziekte/aandoening is ongeneeslijk en levensbedreigend
- Houd ik liever voor mezelf
- weet niet

Tot slot hebben we nog een vraag over uw diagnosestelling... Welke van de onderstaande situaties is op u van toepassing?

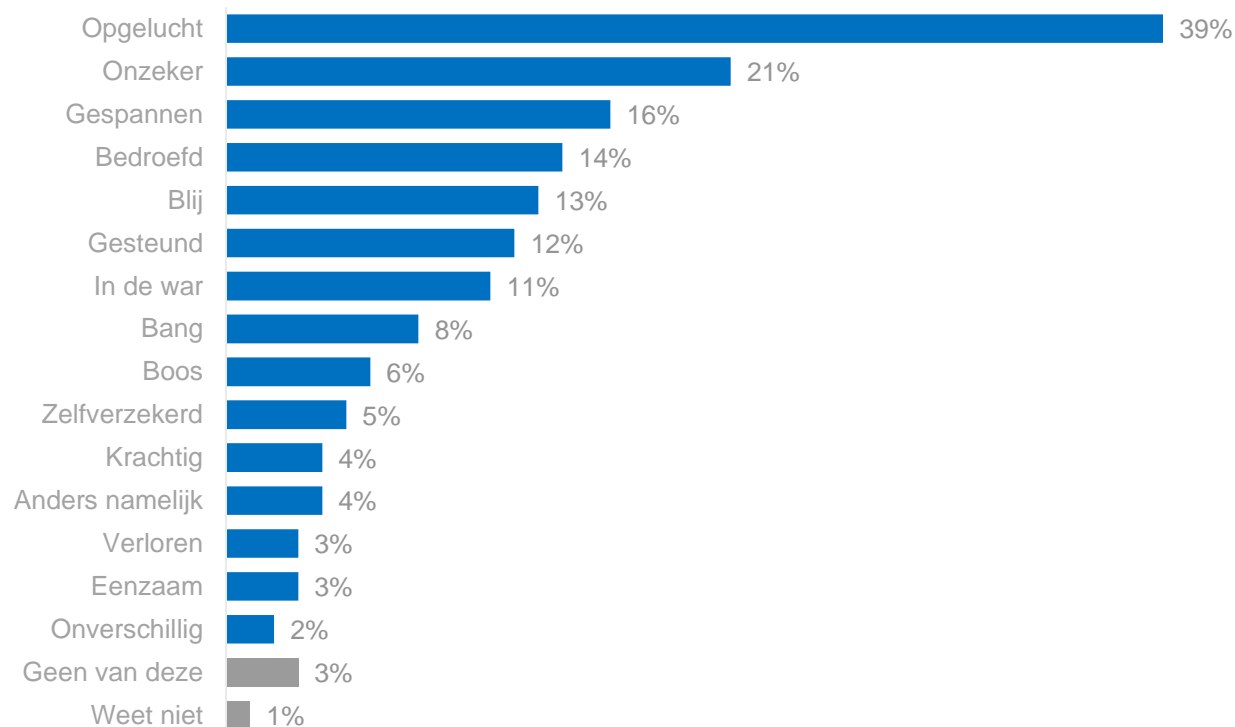
Eén op de vier patiënten hielden van tevoren geen rekening met de emotionele impact van de diagnose

- Nadat men de diagnose gehoord had voelde bijna vier op de tien (39%) zich opgelucht, maar ook nog een vijfde (21%) voelde zich onzeker.
- Vooral patiënten met een geneeslijke ziekte die levensbedreigend is, ervaren meer gespannenheid (35%), onzekerheid (32%), bedroefdheid (20%) en bangheid (20%).
- Patiënten met een geneeslijke ziekte die niet levensbedreigend is, zijn vooral opgelucht (46%).

Emotionele impact op u

■ Geen rekening mee gehouden ■ neutraal ■ (Sterk) rekening mee gehouden

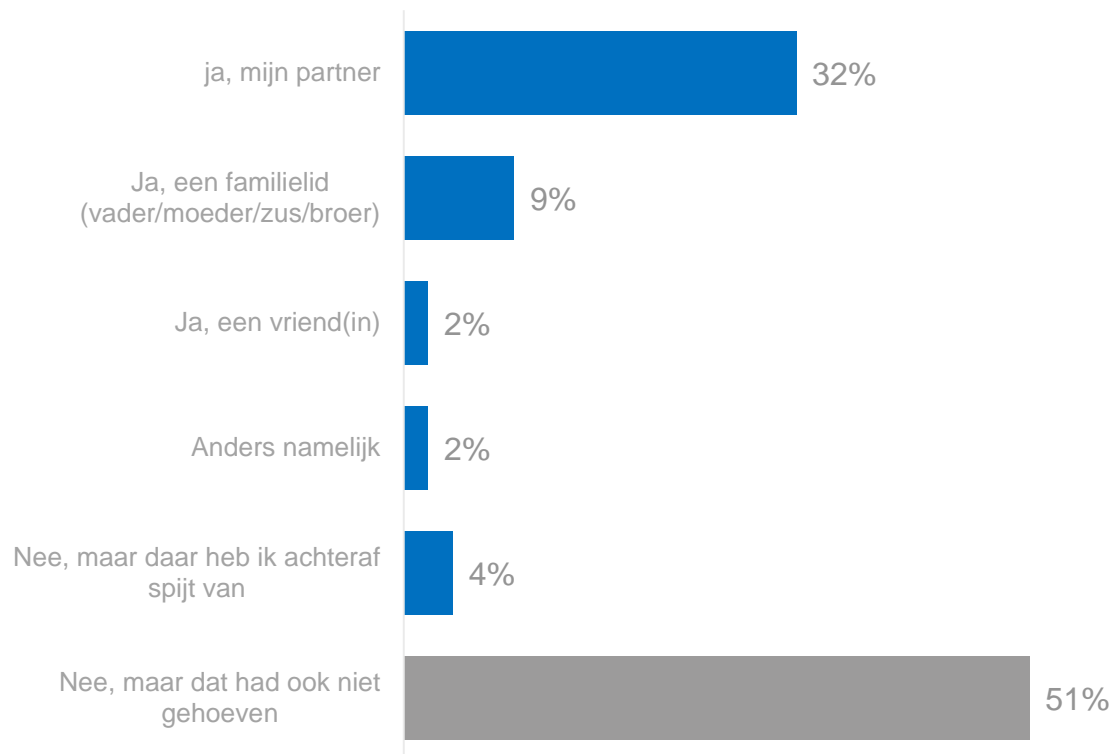

In hoeverre had u van te voren rekening gehouden dat deze diagnose een emotionele impact op u zou hebben? (n=1125)

Hoe voelde u zich nadat u deze diagnose van de arts gehoord had?

Meer dan de helft van ondervraagden heeft niemand meegenomen naar de afspraak met de arts

- Eén op de vijf patiënten (20%) kreeg van de arts het advies om de diagnose met naasten te delen. Artsen geven vaker het advies dit te delen bij negatieve emoties (25%). 7% had graag van een arts dit advies willen krijgen, maar kreeg dit niet.

20% kreeg advies van de arts over het delen van de diagnose met naasten

Was er iemand uit uw naaste omgeving bij het gesprek met de arts waarin u deze diagnose kreeg?

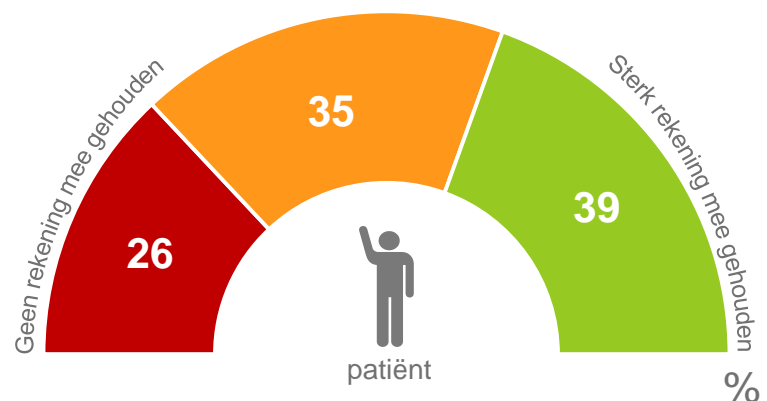
Heeft u van uw arts advies gekregen over het delen van deze diagnose met uw naasten?

2

Gedeeld met naasten

Eén op de vier hield er geen rekening mee dat de diagnose een emotionele impact op de naasten zou kunnen hebben

- 62% van de patiënten had het gevoel dat de diagnose de naasten emotioneel raakte. Vooral patiënten met een geneeslijke ziekte die levensbedreigend is, hadden dit gevoel (84%).
- Deze groep hield er ook meer rekening mee dat de diagnose emotionele impact zou hebben bij de naasten (59%).

Emotionele impact op uw naasten

■ (Helemaal) geen rekening mee gehouden ■ neutraal ■ Sterk rekening mee gehouden

62%

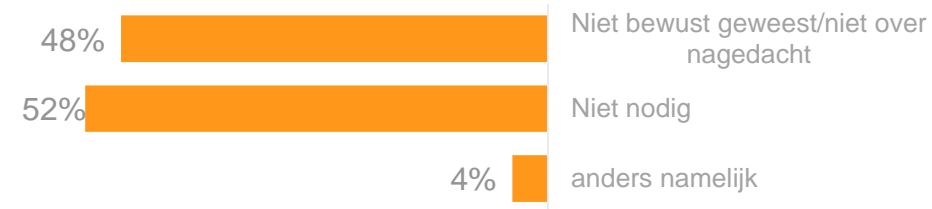
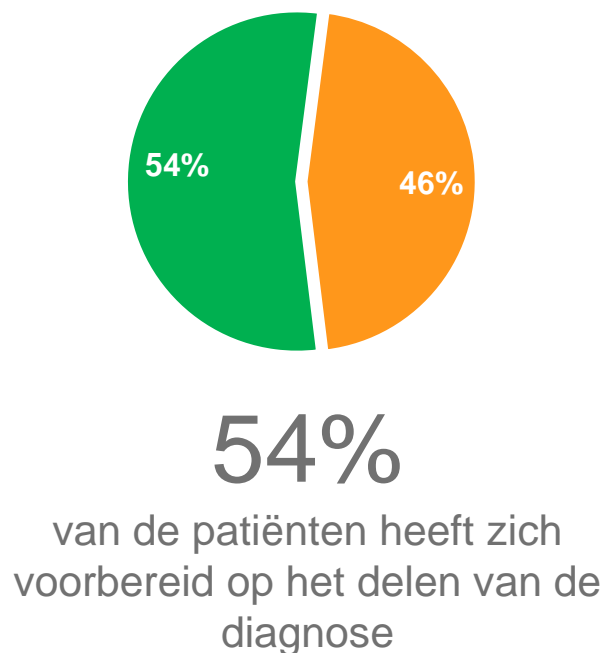
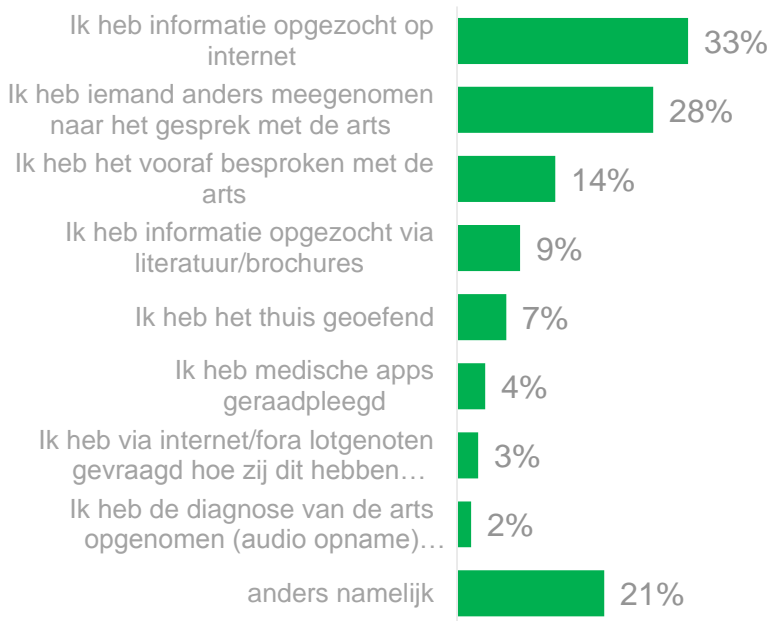
van de patiënten had het gevoel dat het de naasten emotioneel raakte

In hoeverre had u van te voren rekening gehouden dat deze diagnose een emotionele impact op uw naasten zou hebben?

Toen u de diagnose met de andere persoon/personen deelde, heeft u het gevoel dat dit hen emotioneel raakte?

Bijna de helft van de patiënten heeft zich niet voorbereid op het delen van de diagnose met naasten

- Mensen die zich wel voorbereiden hebben vooral informatie op internet opgezocht (33%), iemand meegenomen naar het gesprek (28%), of vooraf iets besproken met de arts (14%).
- Patiënten die zich niet voorbereid hadden, hebben hier veelal niet bewust over nagedacht (48%), of vonden het niet nodig (52%). Patiënten die het niet nodig vonden ervoeren over het algemeen meer positieve emoties. Als er negatieve emoties spelen wordt er minder vaak bewust of niet over nagedacht om dit te delen (62%).

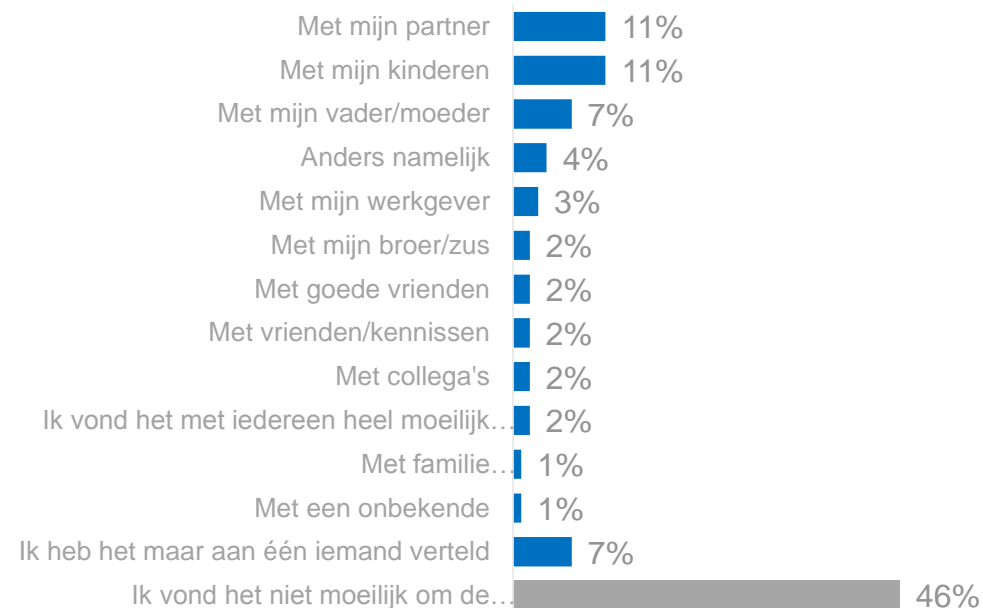
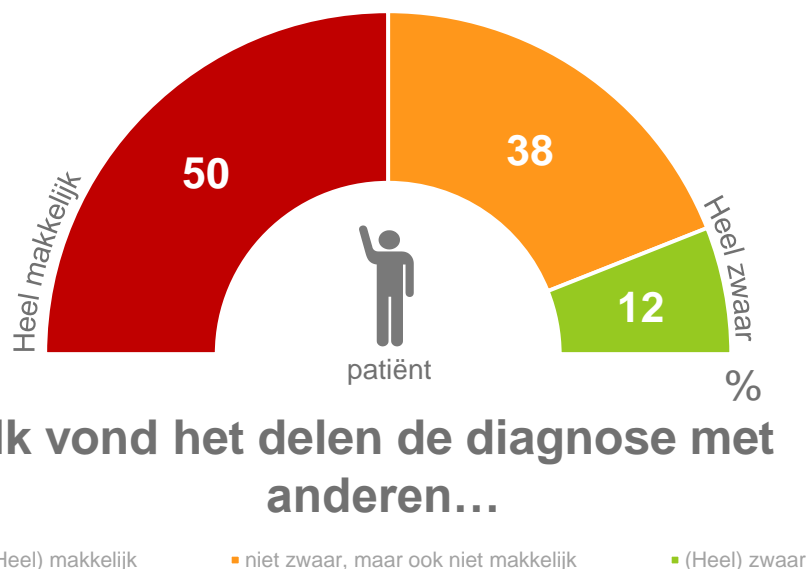

Hoe had u zich voorbereid op het delen de diagnose? (n=584)

Waarom heeft u zich hier niet op voorbereid? (n=491)

Meer dan één op de tien patiënten vond het delen van de diagnose met anderen (heel) zwaar

- Patiënten vinden vooral het delen van negatieve emoties heel zwaar (21%).
- Patiënten vinden het vooral het zwaarst om de diagnose te delen met de partner (11%) en de kinderen (11%).

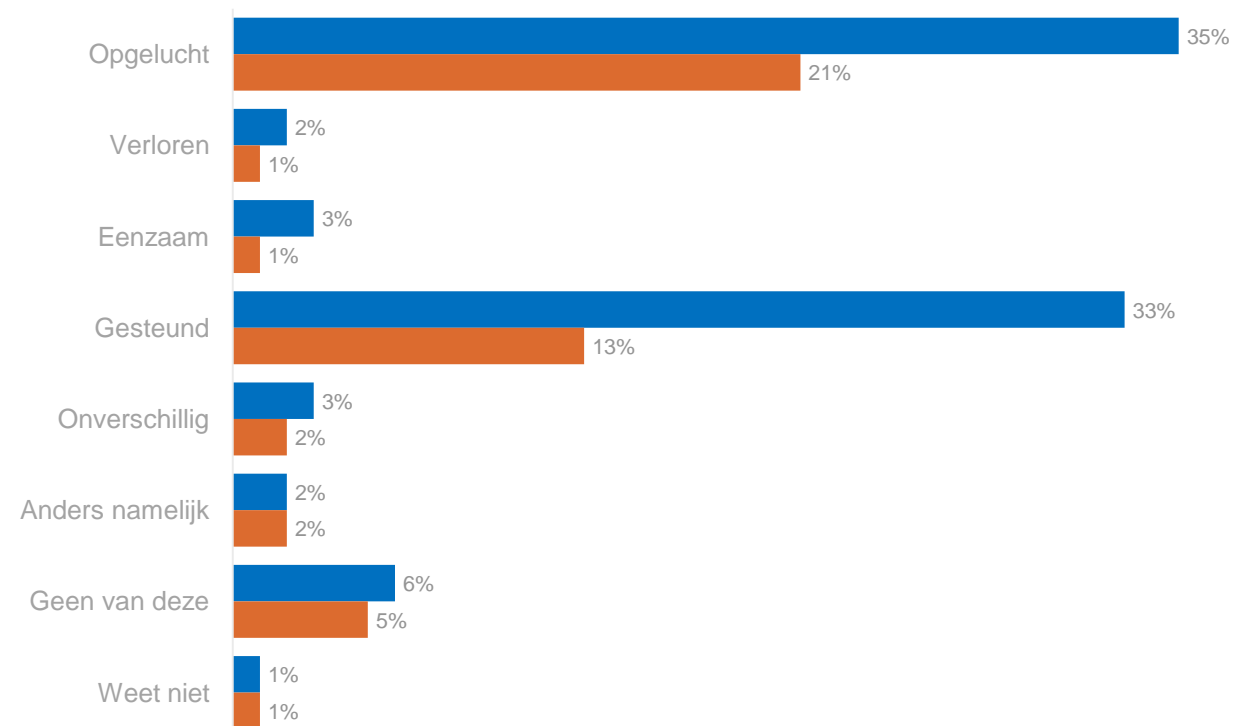
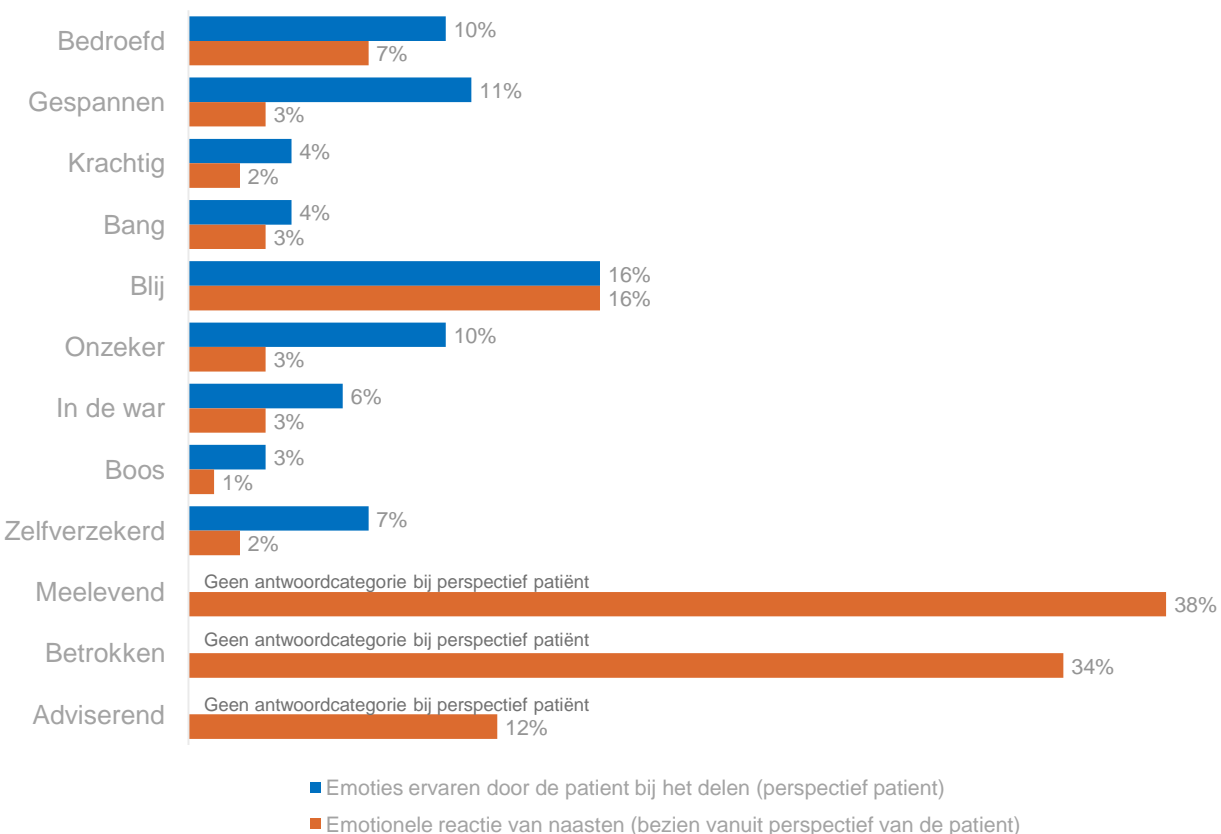

Ik vond het delen van de diagnose met anderen...

Met wie uit uw omgeving vond u het het moeilijkst om deze diagnose te delen?

Patiënten ervoeren zelf vooral opluchting en steun bij het delen van de diagnose met naasten

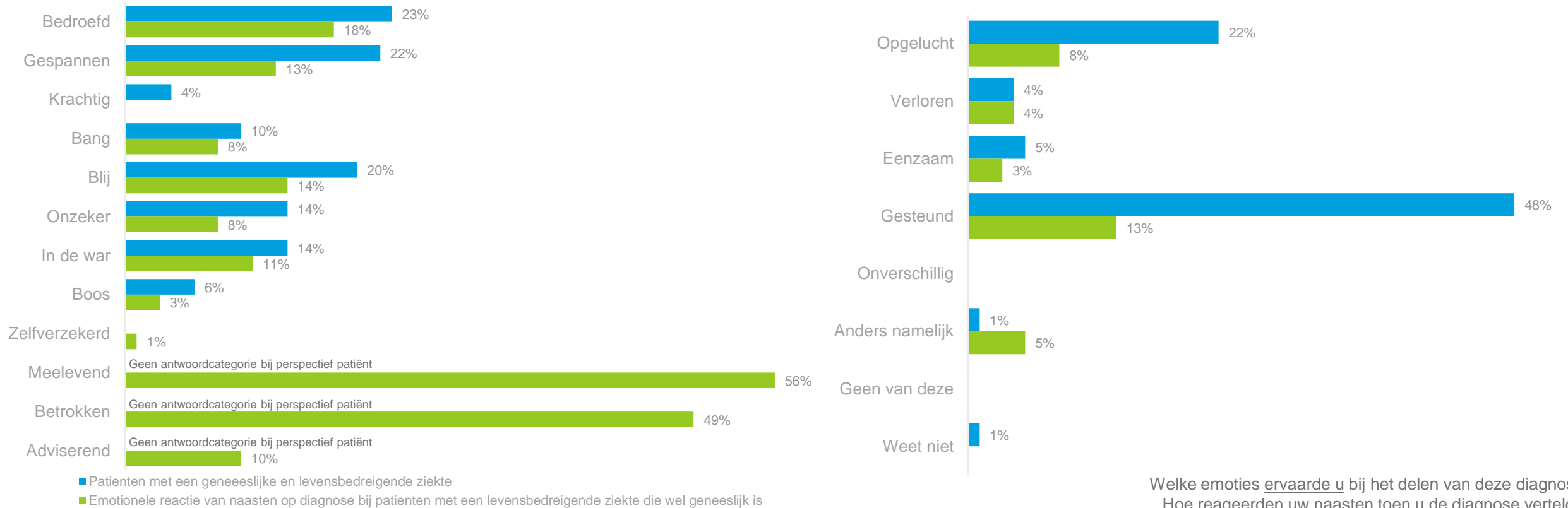
■ Patiënten menen vooral meelevendheid (38%), betrokkenheid (34%) en opluchting (21%) te hebben geconstateerd als reactie van de naasten bij het delen van de diagnose.

Welke emoties ervaarde u bij het delen van deze diagnose?
 Hoe reageerden uw naasten toen u de diagnose vertelde?

Patiënten met een geneeslijke ziekte die levensbedreigend is ervoeren zelf vooral steun (48%) en bedroefdheid (23%) bij het delen van de diagnose met naasten

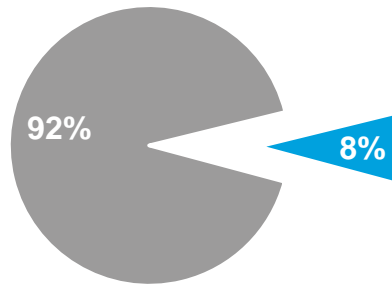
■ Bij patiënten met een geneeslijke ziekte die levensbedreigend is constateerden vooral meelevendheid (56%) en betrokkenheid (49%) bij hun naasten. Daarnaast ervoeren zij vooral meer steun (48%), spanning (22%) en bedroefdheid (23%).

Welke emoties ervaarde u bij het delen van deze diagnose?
Hoe reageerden uw naasten toen u de diagnose vertelde?

Voor het overgrote deel van de patiënten was de reactie van hun naasten ook de reactie waar zij op hoopten

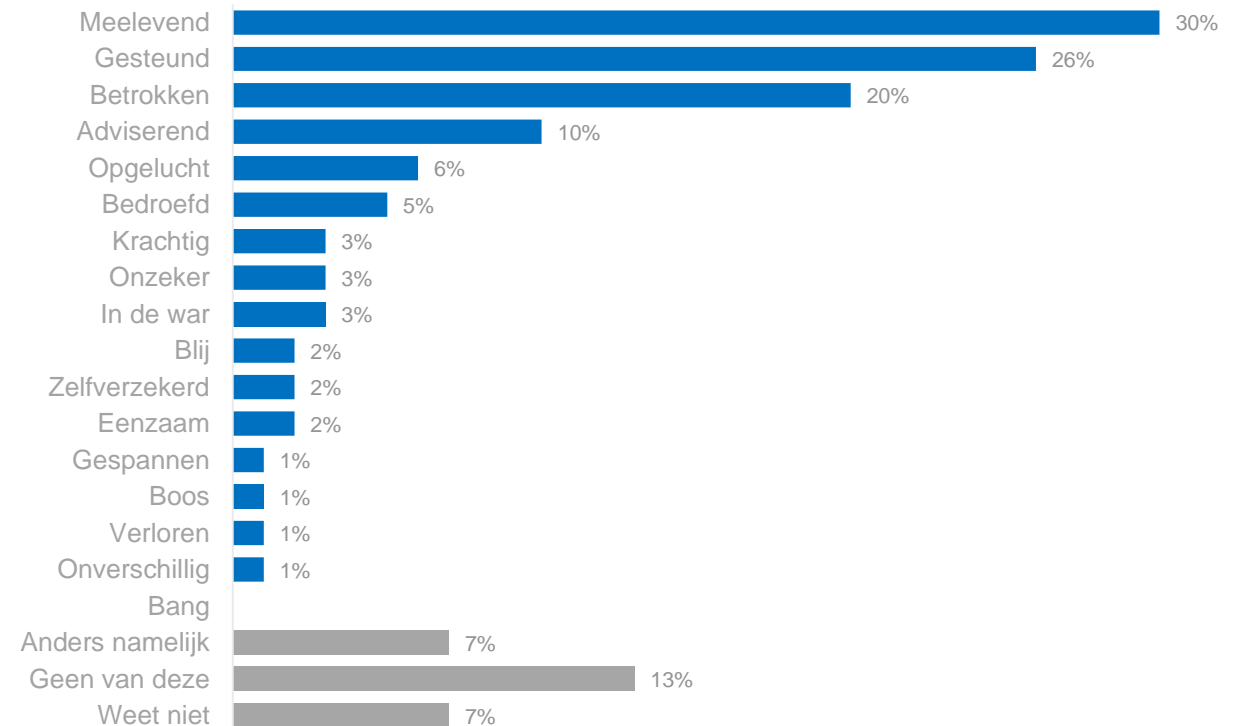
- Voor patiënten met een levensbedreigende ziekte (zowel geneeslijk als ongeneeslijk), en voor patiënten die vooral negatieve emoties hebben ervaren, ligt dit hoger op 11%.
- Patiënten die vooral negatieve emoties ervoeren hoopten vooral op meer meelevendheid (50%), meer betrokkenheid (46%) en meer bedroefdheid (13%).

92%

Was dit de reactie waarop men gehoopt had

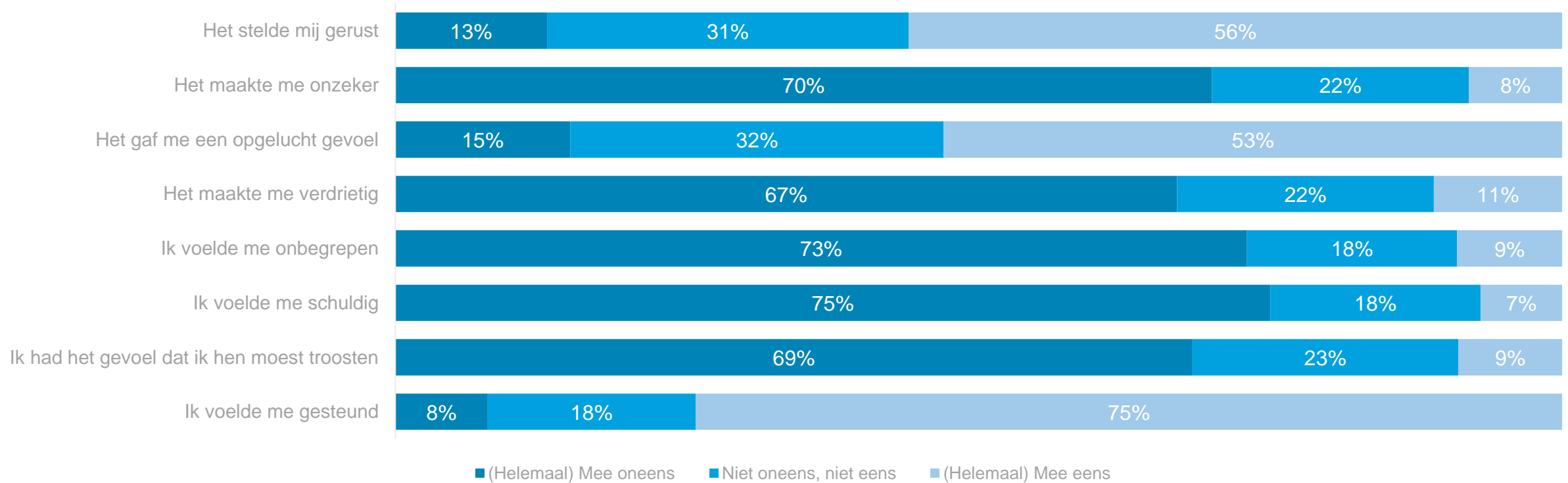
Wat was dit de reactie waarop u had gehoopt?

Waar had u dan op gehoopt? (n=88)

Ongeveer één op de tien patiënten voelde zich onbegrepen en verdrietig nadat naasten reageerden op de diagnose

- Maar meer dan de helft van de patiënten (56%) voelde zich ook gerustgesteld.
- Eén op de tien patiënten had het gevoel dat zij de ander moest troosten.

Wat deed deze reactie met u?

Een derde van de patiënten ervaart adviezen als goedbedoeld, maar kan er niet zoveel mee

- Het meest gebruikte advies is 'beterschap!' (27%), 'je moet gewoon even doorpakken' (21%) en 'probeer het positief te bekijken' (19%).
- 'Beterschap' wordt het vaakst gebruikt bij patiënten die geneeslijk ziek zijn en die levensbedreigend is (44%).
- Een derde van de patiënten (33%) ervaart dit als goedbedoeld, maar kan er niet zoveel mee.

79%
Heeft advies gekregen

Welke van de onderstaande boodschappen/reacties heeft u van uw naasten gekregen?

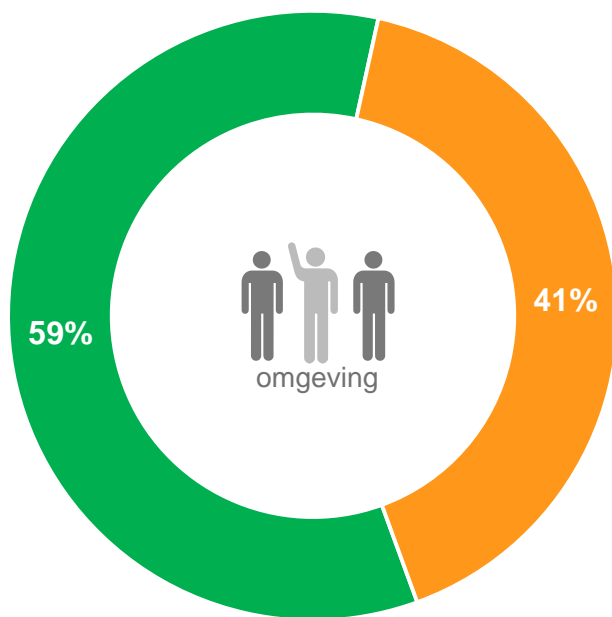
Wat vindt u van de adviezen die u hebt gekregen? (n=847)

3

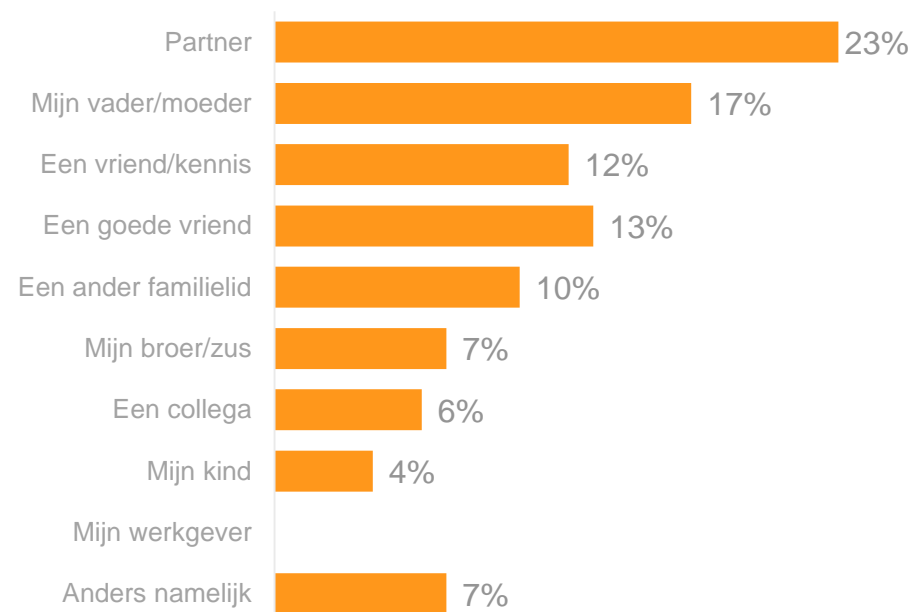
Perspectief van de omgeving

Vier op de tien respondenten hebben iemand in hun omgeving die in de afgelopen 12 maanden een diagnose heeft gekregen, die emotionele impact op hen had

■ Dit betrof vaak de partner (22%), een vader/moeder (16%) of een vriend/kennis (13%).

■ Ja
■ Nee

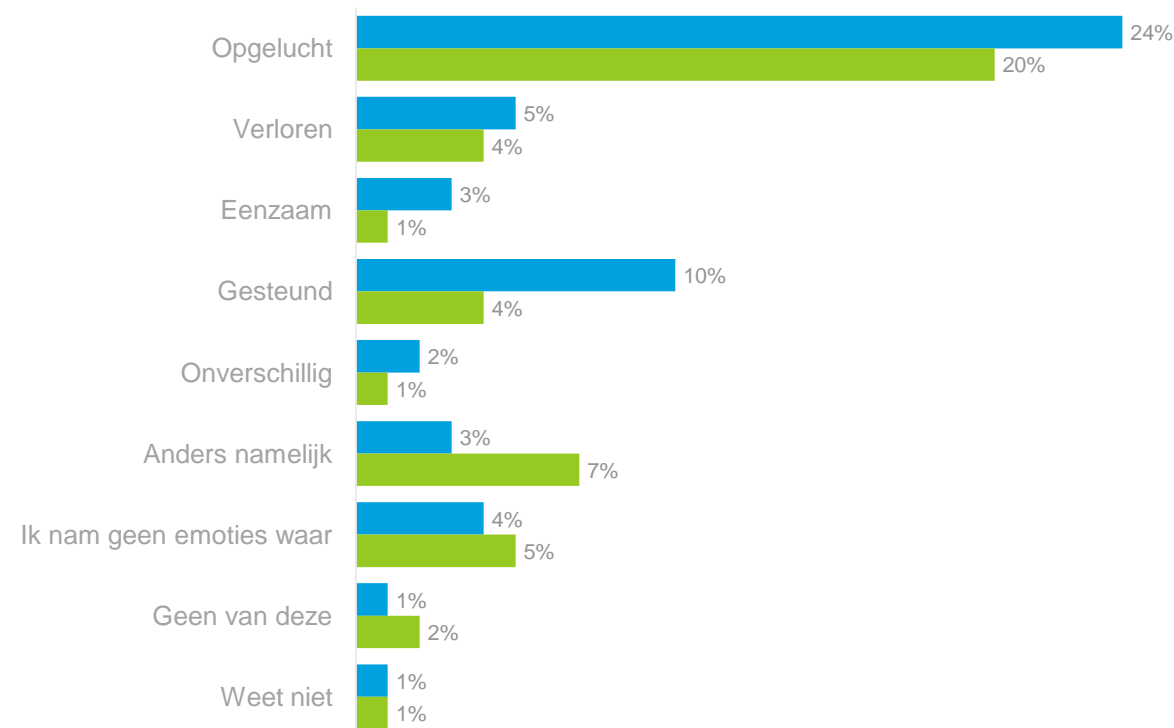
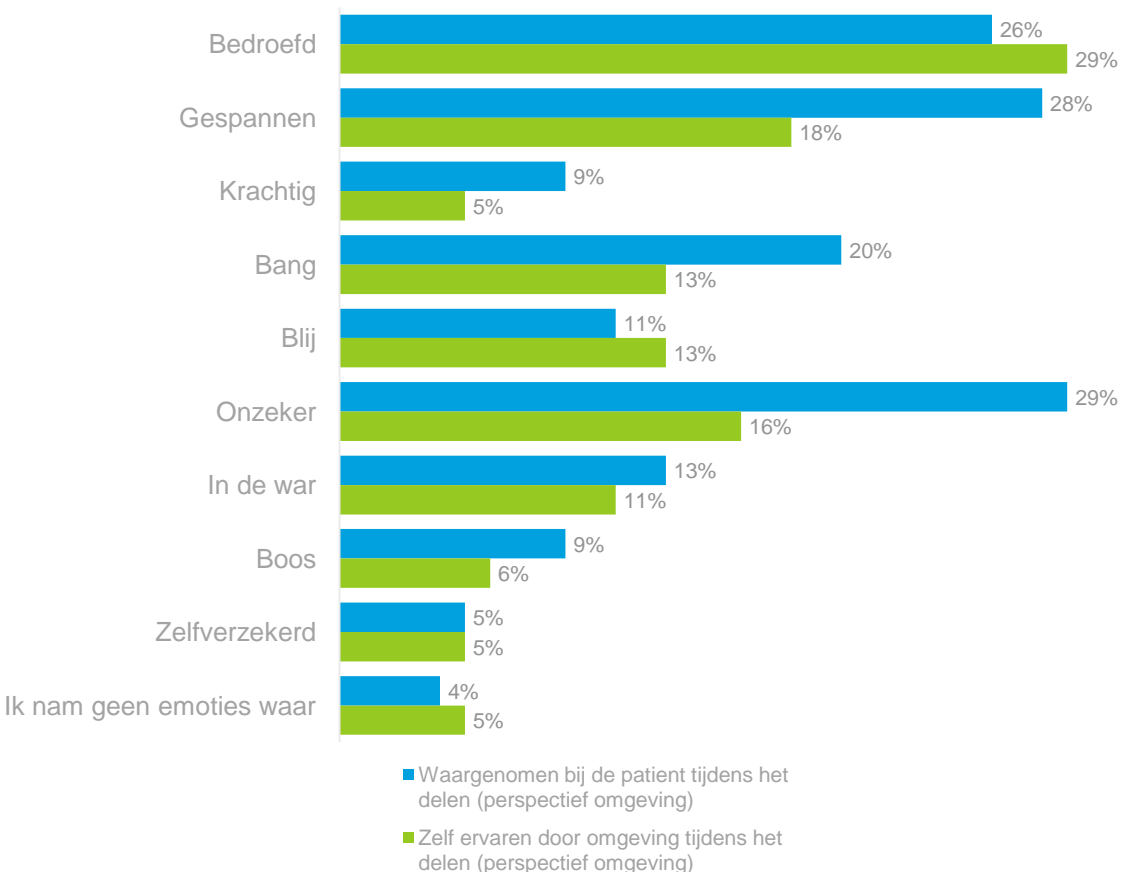

Heeft u/iemand in uw omgeving in de afgelopen 12 maanden bij een bezoek aan een arts een diagnose gekregen die u gevoelsmatig raakte? (n=1509)

Wat is uw relatie tot diegene?

De omgeving nam vooral onzekerheid (30%), gespannenheid (30%) en bedroefdheid (26%) waar bij de patiënten, bij het delen van de diagnose

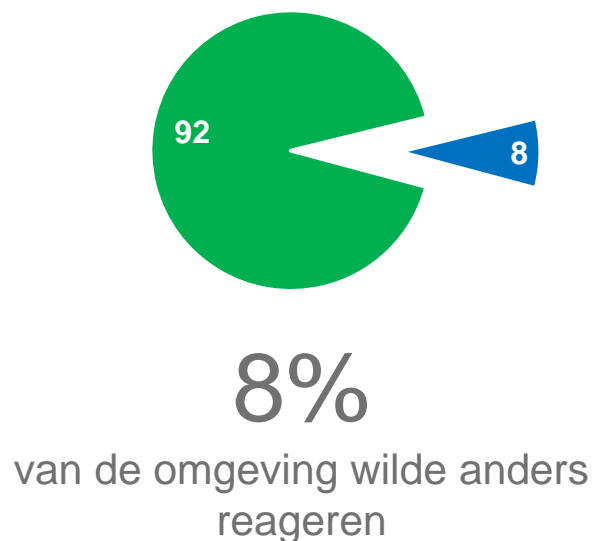
■ De omgeving ervoer op dat moment zelf vooral bedroefdheid (29%), opluchting (20%) en gespannenheid (19%).

Welke emoties ervoer u op dat moment? (n=905)
Welke emoties nam u waar bij hem of haar toen hij/zij het vertelde?

Ongeveer één op de tien mensen uit de omgeving van een patiënt had anders willen reageren op de diagnose dan zij deden

■ Men had vooral willen zeggen dat ze er voor hem of haar zouden zijn (29%), of willen benoemen wat het met hem of haar deed (23%).

Hoe reageerde u op het feit dat hij of zij de diagnose met u deelde?

Was dit hoe u had willen reageren?

Hoe had u willen reageren? (n=75)

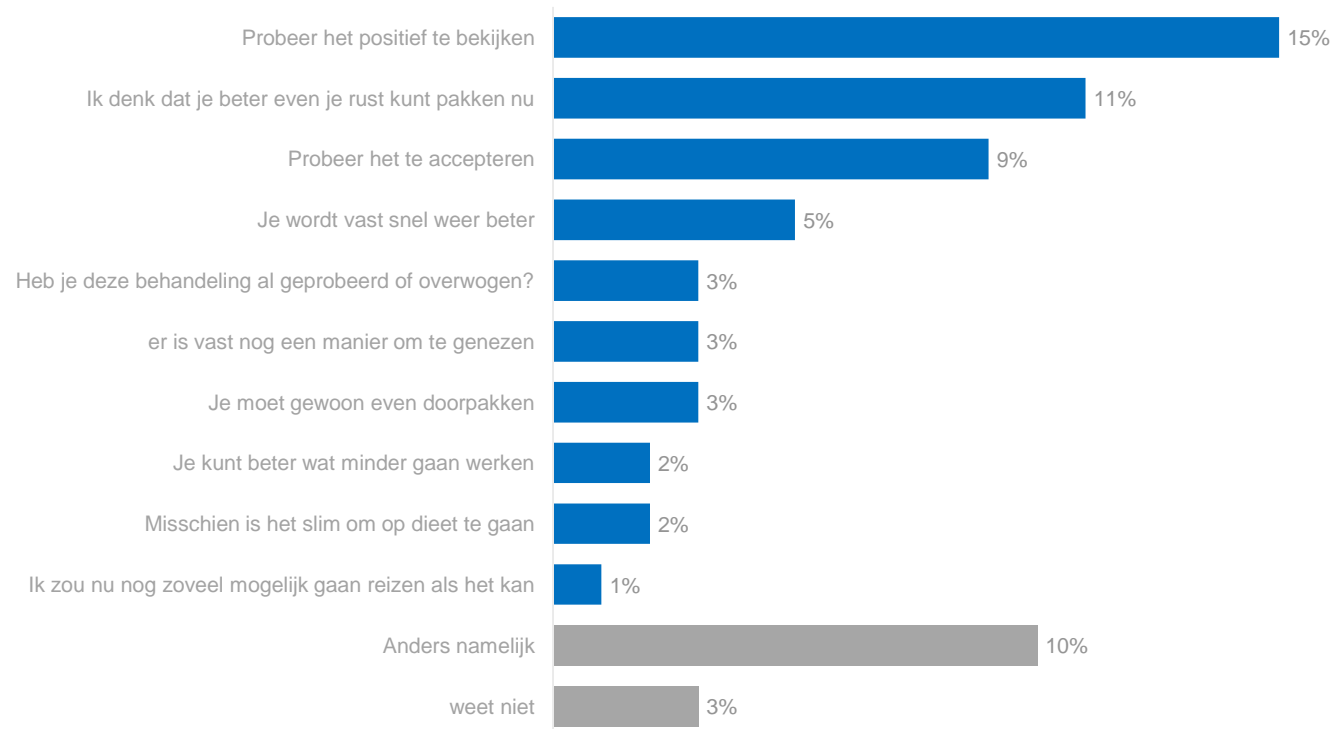
Bijna een derde van de naasten had het gevoel de patiënt advies te moeten geven

- De meest voorkomende adviezen die men gegeven heeft zijn 'probeert het positief te bekijken' (14%) en 'ik denk dat je beter even je rust kunt pakken nu' (11%).

29%

Had het gevoel advies te moeten geven

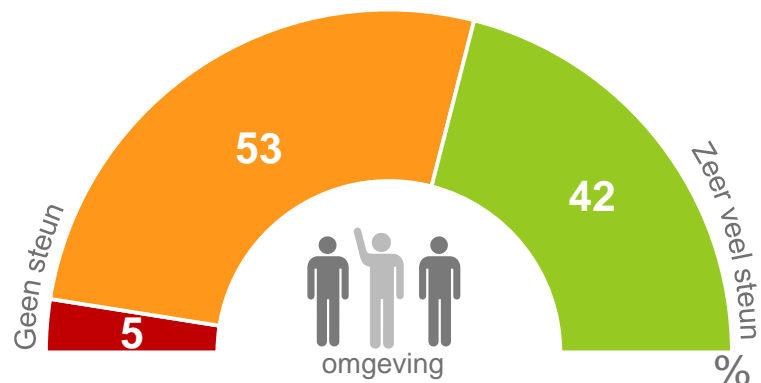

Had u het gevoel dat u hem of haar adviezen moest geven?

Welke adviezen heeft u hem of haar gegeven?

Bijna de helft van de respondenten had het gevoel steun te kunnen bieden aan de patiënt

- Men deed dit vooral door te zorgen voor de nodige ontspanning/vrolijke momenten (28%), door wat vaker te bellen (23%) of door vaker de patiënt te bezoeken (21%).

In welke mate had u het gevoel dat u steun kon bieden

■ Geen steun ■ neutraal ■ Zeer veel steun

In welke mate had u het gevoel dat u steun kon bieden?

Op welke manier heeft u steun geboden?

4

Onderzoeksverantwoording

Onderzoeksverantwoording

Onderzoek emoties bij artsenbezoek

Doel onderzoek	Kantar Public heeft in opdracht van Zilveren Kruis Achmea dit onderzoek rondom emoties bij artsenbezoek uitgevoerd. Het onderzoek is onderdeel van een campagne van Zilveren Kruis Achmea voor meer bewustwording van de rol van emoties bij een artsenbezoek.	
Doelgroep(en)	Nederland 18+ jaar representatief op leeftijd, geslacht en regio en opleidingsniveau.	
Steekproefgrootte	Patiënten	Omgeving
	Netto n=1125	Netto n=1153
	Na selectievraag blijft n gelijk, tenzij anders aangegeven	Na selectievraag blijft n gelijk, tenzij anders aangegeven
Steekproefbron	NIPObase	
Veldwerkperiode	17 t/m 21 maart 2017	
Methode	Online	
Vragenlijstlengte	Gemiddeld 6 en 3 minuten.	
Rapportage	In de resultaten maken we, waar relevant, uitsplitsingen naar geslacht, leeftijd en opleidingsniveau.	